

DRUŽBA, 4. razred

UČNA TEMA: Orientacija Cilji

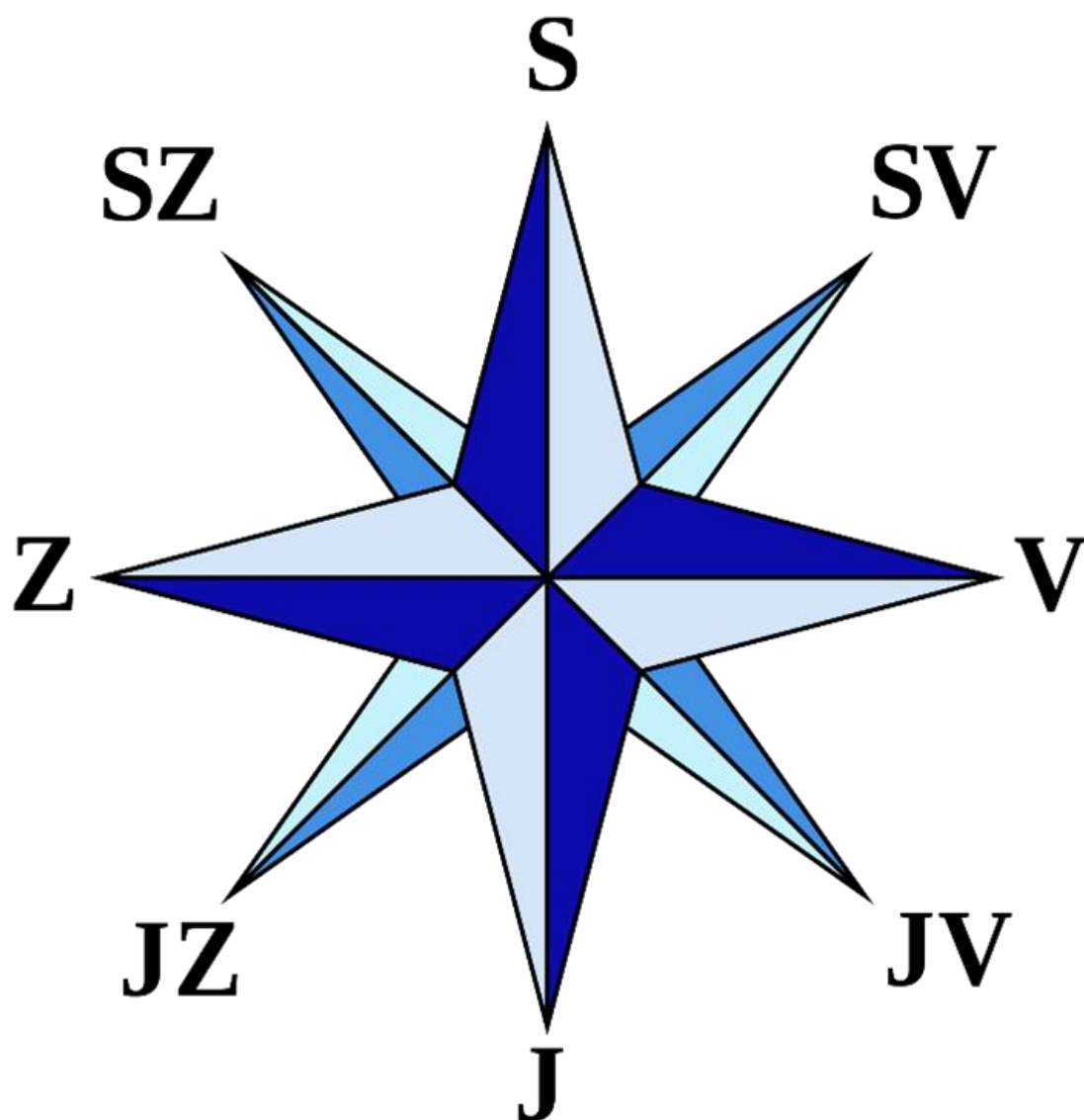
- spoznati nekatere pojme, povezane z orientacijo.
- spoznati načine, pripomočke, ki pomagajo pri orientaciji v naravi.
znati natančno opisati pot v domačem kraju od točke A do točke B.

POTEK URE

Že prvobitni človek se je moral znati v naravi orientirati, da se je lahko selil iz kraja v kraj, ali odšel kam dlje na lov in se spet varno vrnil. Spretnost orientiranja je bila njihova življenjska potreba in eno od znanj za preživetje. Seveda prvobitni človek za orientiranje ni uporabljal posebnih naprav, ampak se je orientiral po različnih naravnih znamenjih, najbrž pa je imel tudi veliko bolj razvit čut za orientiranje.

Beseda orientacija izhaja iz latinske besede orient, ki pomeni vzhod. Dobesedno pa orientacija pomeni določanje nebesne smeri po vzhajajočem Soncu, torej vzhodne strani.

Poznamo štiri glavne smeri neba, ki jih po mednarodnem dogovoru označujemo s črkami: **N north – sever, S south – jug, E east – vzhod, W west – zahod**. Poleg glavnih strani neba pa poznamo še več pomožnih. Če poznamo eno od nebesnih smeri, lahko hitro in preprosto določimo še vse ostale.



KAKO SE ORIENTIRAMO V NARAVI BREZ KOMPASA?

1. ORIENTACIJA PO SONCU

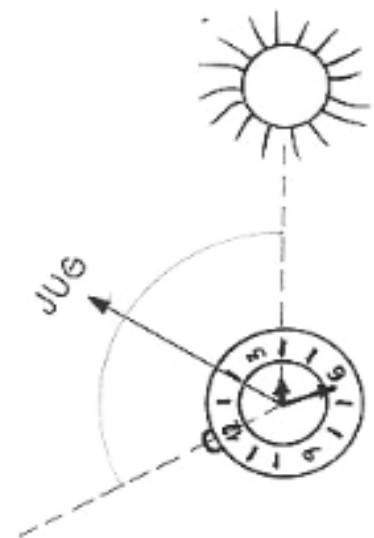
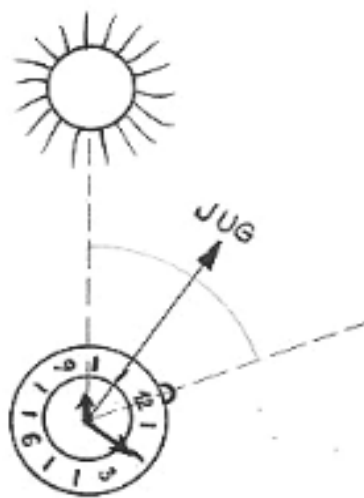
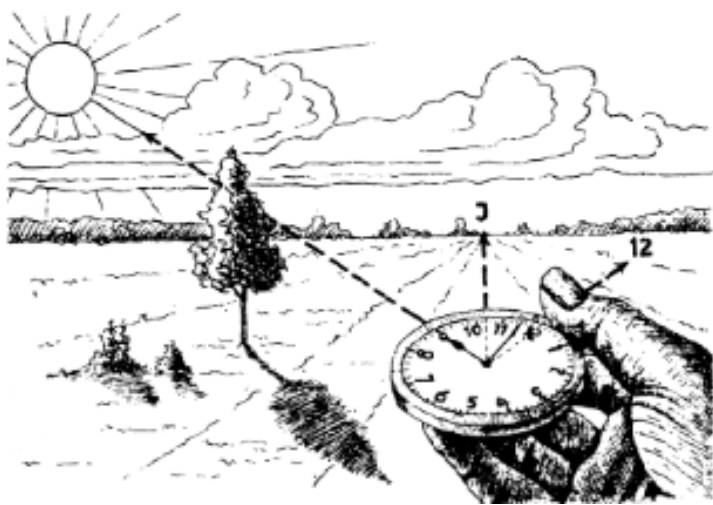
Sonce vzhaja na **VZHODU** in zahaja na **ZAHODU**.

Okoli poldneva je najvišje na **JUGU**, zato padajo sence opoldan vedno proti **SEVERU**. Tako orientiranje ni natančno.

2. ORIENTACIJA S POMOČJO ROČNE URE S KAZALCI

Uro držimo v roki vodoravno tako, da mali urni kazalec kaže proti Soncu. Poltrak, ki razpolavlja kot med malim urnim kazalcem in oznako 12 na številčnici, kaže točno proti JUGU.

Ta način orientiranja je enostaven, hiter in natančen.



<https://www.youtube.com/watch?v=0kEZzWWFkml>

3. ORIENTACIJA S POMOČJO PALICE IN SENCE

Palico zapičimo navpično v tla. Sonce zjutraj vzide na VZHODU, nato se dviga in je opoldne najvišje na JUGU. Zvečer zahaja na ZAHODU. Zjutraj in zvečer je Sonce nizko, senca palice pa dolga. Opoldne je Sonce najvišje, senca pa je najkrajša in kaže proti SEVERU. Ta način orientacije je zamuden, vendar precej natančen.

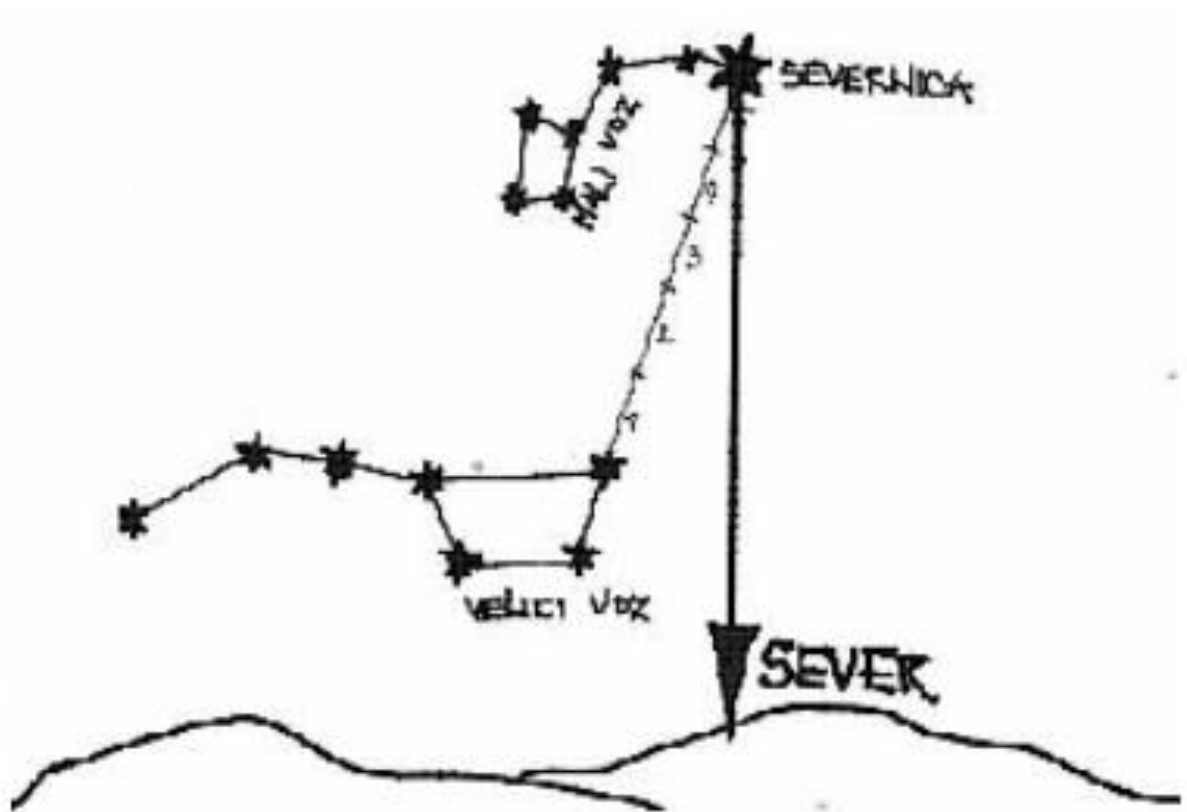
4. ORIENTACIJA PO ZVEZDAH

(Severnica)

Po zvezdah se orientiramo z zvezdo Severnico.

Severnico najdemo s pomočjo Velikega voza.

Če gledaš proti Severnici, je pred tabo SEVER,
za tabo JUG, na desni VZHOD in na levi
ZAHOD.



Še nekaj enostavnih načinov, kako lahko še
ugotovimo/določimo strani neba brez uporabe
kompasa:

- mah raste na severni strani dreves, skal, ruševin...
 - severne stene poslopij so včasih vlažne,
 - nekatere cvetice so obrnjene proti soncu (sončnica...),
- drevesa imajo običajno redkejše letnice na južni

- strani,
- na severnem pobočju obleži sneg precej dlje, kot na južnem pobočju,
 - severna pobočja so večkrat bolj strma in manj porasla,
 - planinski senožeti so ponavadi na južnih pobočjih,
 - drevesa rastejo počasneje na severnih pobočjih kot na južnih... Letnice dreves so gostejše na severni strani.



<https://video.arnes.si/watch/tdr4ynvy36wd>

<https://video.arnes.si/watch/k1UTPVxSN3Si>

https://www.youtube.com/watch?v=_tPl8TL3z8M

